

ข่าวสารเมล็ดพันธุ์พิช

E-Newsletter ฉบับที่ 4 เดือน ตุลาคม – ธันวาคม 2559

<http://www.seed.or.th>

สมาคมเมล็ดพันธุ์แห่งประเทศไทย ได้มีโอกาสให้การต้อนรับ คณะเจ้าหน้าที่
ที่เป็นกรรมการสมาคมการค้าปลีกด้านการเกษตร จากบังกลาเทศ
นำโดย **Syed Mahmudul Huq** ซึ่งเป็น **Senior Training Advisor** ภายใต้
Agro-Inputs Project in Bangladesh
เมื่อวันที่ **22 กันยายน 2559**
เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของสมาคมฯ

มีอะไรบ้างในฉบับนี้

● จากใจผู้จัดทำ	2
● ข่าวประชาสัมพันธ์	2
● สถานการณ์การส่งออกเมล็ดพันธุ์ ปี 2554 – 2558	3
● อนาคตสินค้าเกษตรไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0	7

จากใจผู้จัดทำ

ฉบับส่งท้ายปี 2559 นี้ มี 2 เรื่อง ที่คิดว่า่น่าสนใจสำหรับสมาคมเมล็ดพันธุ์แห่งประเทศไทย

เรื่องแรกคือ สถานการณ์การส่งออกเมล็ดพันธุ์ ปี 2554 – 2558 เป็นการสรุปจากข้อมูลการส่งออก เมล็ดพันธุ์ ที่รวบรวม ไว้โดย สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร เพื่อชี้ให้เห็นถึง ศักยภาพในการส่งออกโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด ไพร ที่ครองตลาดในกลุ่มประเทศอาเซียนและ กลุ่มประเทศเอเชีย

เรื่องที่สอง คือ อนาคตสินค้าเกษตรไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0 เขียนโดย วรรณกรณ์ จันทรหอม และ ลงพิมพ์ใน วารสารเทคโนโลยีการเกษตร ซึ่งได้ประสานงานกับ ดร.งานุลักษณ์ ขนบดี ในการขออนุญาตนำมาเผยแพร่ต่อใน E-Newsletter ฉบับนี้ เป็นรายละเอียดที่ได้จากการสัมมนา เรื่อง อนาคตสินค้าเกษตรไทยในยุค Thailand 4.0: รุ่งหรือร่วง?

ครับเนื่องจากเป็นฉบับส่งท้ายปี 2559 และอยู่ในช่วงของการ ไว้อาลัยให้กับการจากไปสู่สวัสดิภาพ ของพ่อหลวง ก็ขอถือโอกาสนี้ให้สัญญาไว้ว่า จะน้อมนำคำสอนของพ่อหลวงมาใช้ในการดำเนินชีวิตใน ช่วงเวลาที่เหลืออยู่

ดร.นิพนธ์ เอี่ยมสุภायิต
ผู้จัดการสมาคมเมล็ดพันธุ์แห่งประเทศไทย

ข่าวประชาสัมพันธ์

มี 2 เรื่องที่จะประชาสัมพันธ์ครับ

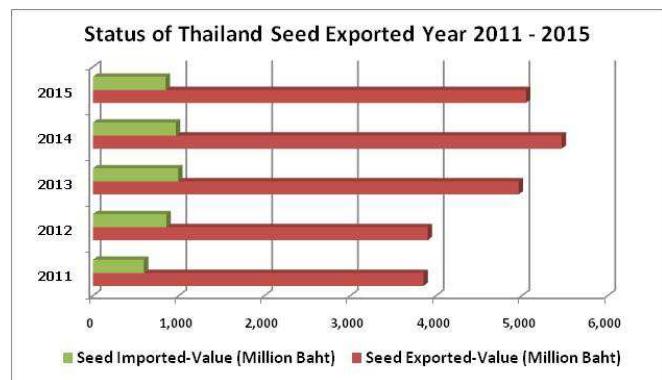
เรื่องที่ 1 คือ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ ขอเรียนเชิญเข้าร่วมประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจและเสริมสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านความปลอดภัยทางชีวภาพตามพันธกิจธุรกิจสารคดีฯ เนื่องจากความไม่สงบทางชีวภาพ ครั้งที่ 1 และ 2 ภายใต้โครงการพัฒนาเครื่องมือ กลไก การจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และอนุรักษ์อนุสัญญาฯ ด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ภายในวันที่ 8 และ 15 พฤษภาคม 2559 ระหว่างเวลา 08.30-16.00 น. ณ ห้องประชุมเรนโบว์ ชั้น 17 โรงแรมไบหยกสกาย 2 กรุงเทพฯ ท่านใดสนใจต้องรับเชิญที่ ผู้อำนวยการ สถาบันน้ำมันสี แอนด์ เอ็นจิเนียริ่ง กองชัลแทนท์ จำกัด โทรสาร 02 63 2819 หรืออีเมล supasuta.j@uaeconsultant.co.th, cholticha.p@uaeconsultant.co.th

เรื่องที่ 2 คือ กรมทรัพย์สินทางปัญญาจะจัดสัมมนาหัวข้อเรื่อง "โอกาสผู้ประกอบการไทยในยุค Thailand 4.0 ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสินค้าทางปัญญาอาเซียน ปี 2559-2568" ในวันพุธที่ 14 ธันวาคม 2559 ณ โรงแรมออลเดอร์ อินน์ กรุงเทพฯ สุขุมวิท 22 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ประกอบการและผู้ส่งออกหรือผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาทราบถึงแผนปฏิบัติการด้านทรัพย์สินทางปัญญาอาเซียน ปี 2559-2568 และความสำคัญในบทบาทของทรัพย์สินทางปัญญาและการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้เชิญผู้ประกอบการและประชาชนผู้สนใจ ในกรณี สถาบันการค้าแห่งประเทศไทย จึงขอประชาสัมพันธ์และเรียนเชิญท่านเข้าร่วมงานสัมมนาตามวัน เวลาและสถานที่ดังกล่าวข้างต้น โดยท่านสามารถส่งแบบตอบรับไปยังคุณวนิดา โทร 02-547-4652 อีเมล wanida.c@ipthailand.go.th

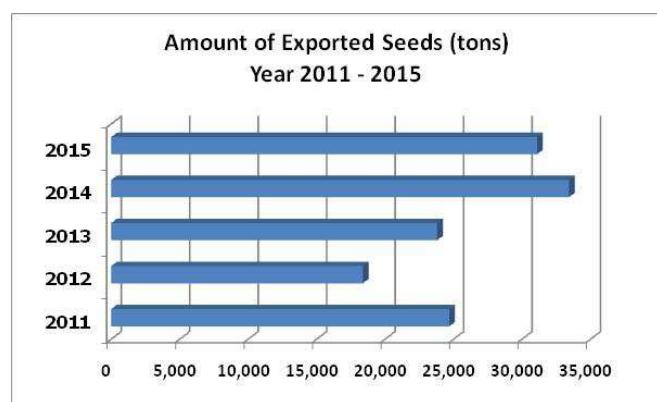
สถานการณ์การส่งออกเมล็ดพันธุ์ ปี 2554 – 2558

โดย ดร.นิพนธ์ เอี่ยมสุขायิต ผู้จัดการสมาคมเมล็ดพันธุ์แห่งประเทศไทย

ข้อมูลที่ใช้ในการนำเสนอครั้งนี้ได้มาจาก สำนักความคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวได้บอกถึงสถานการณ์การส่งออกเมล็ดพันธุ์ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ดังนี้

นอกจากการส่งออกแล้ว ประเทศไทยยังมีการนำเข้า เมล็ดพันธุ์ คิดเป็นมูลค่านำเข้าทั้งหมดที่เพิ่มขึ้น จาก 595.33 ล้านบาท (2554) เป็น 849.12 ล้านบาท (2558) มูลค่าการนำเข้าสูงสุดอยู่ที่ปี 2556 เท่ากับ 995.78 ล้านบาท มีอัตราการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 8.52 ต่อปี ที่น่าสังเกตในช่วง 3 ปีหลัง (2556 – 2558) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยมูลค่าการส่งออก เทียบกับค่าเฉลี่ยในช่วง 2 ปีแรก (2554 – 2555) จะมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 24.82 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ประมาณ 1,280 ล้านบาท

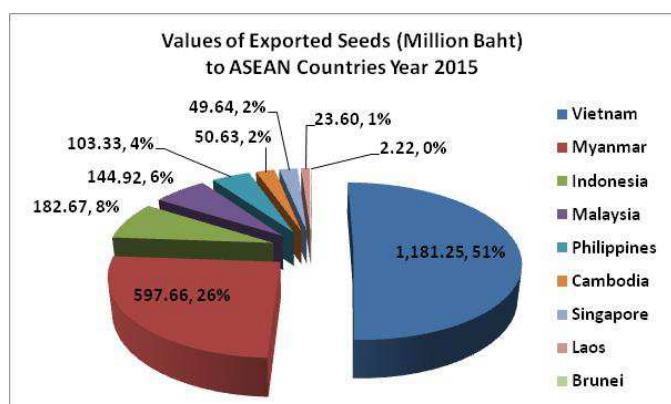
ตลาดเมล็ดพันธุ์ของไทยที่จัดว่าเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุด อยู่ในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยในปี 2558 มีมูลค่าการส่งออกมากที่สุด คือ 2,335.93 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 46.25 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด โดยเวียดนามนำเข้าเมล็ดพันธุ์จากประเทศไทยคิดเป็นมูลค่า 1,181.25 ล้านบาท หรือร้อยละ 50.57 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดในกลุ่มประเทศอาเซียน และสูงสุดในกลุ่มประเทศอาเซียน ตามตัวเลขเมียนมาร์ และอินโดนีเซีย ด้วยมูลค่า 597.66 และ 182.67 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 25.59 และ 7.82 ตามลำดับ (ดังภาพ)

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ดังภาพ) ประเทศไทยสามารถส่งออกเมล็ดพันธุ์ คิดเป็นมูลค่าการส่งออกทั้งหมดที่เพิ่มขึ้น จาก 3,853.73 ล้านบาท (2554) เป็น 5,050.19 ล้านบาท (2558) โดยมีมูลค่าส่งออกสูงสุดในปี 2557 เท่ากับ 5,464.93 ล้านบาท มีอัตราการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 5.78 ต่อปี

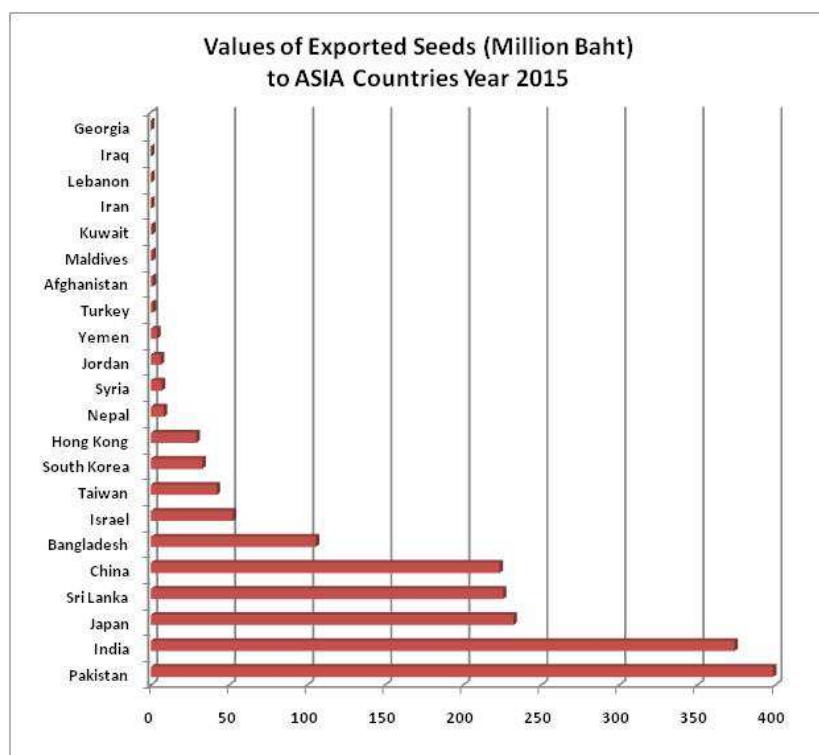
นอกจากการส่งออกแล้ว ประเทศไทยยังมีการนำเข้า เมล็ดพันธุ์ คิดเป็นมูลค่านำเข้าทั้งหมดที่เพิ่มขึ้น จาก

595.33 ล้านบาท (2554) เป็น 849.12 ล้านบาท (2558) มูลค่าการนำเข้าสูงสุดอยู่ที่ปี 2556 เท่ากับ 995.78 ล้านบาท มีอัตราการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 8.52 ต่อปี ที่น่าสังเกตในช่วง 3 ปีหลัง (2556 – 2558) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยมูลค่าการส่งออก เทียบกับค่าเฉลี่ยในช่วง 2 ปีแรก (2554 – 2555) จะมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 24.82 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ประมาณ 1,280 ล้านบาท

มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น มีความสัมพันธ์กับจำนวนชนิดพืชที่เพิ่มขึ้น ($r=0.91$) โดยในปี 2554 สามารถส่งเมล็ดพันธุ์ออกต่างประเทศ ทั้งหมด 30 ชนิดพืช และเพิ่มเป็น 37 ชนิดพืชในปี 2558 และมีความสัมพันธ์กับปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่ส่งออก ($r=0.81$) โดยในปี 2554 ส่งออก 24,693 ตัน และเพิ่มเป็น 31,108 ตันในปี 2558 ความสัมพันธ์ที่ดีกับปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่ส่งออกอาจเป็นผลมาจากการพัฒนาและปรับปรุงของปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่ส่งออกในแต่ละปี (ดังภาพ)

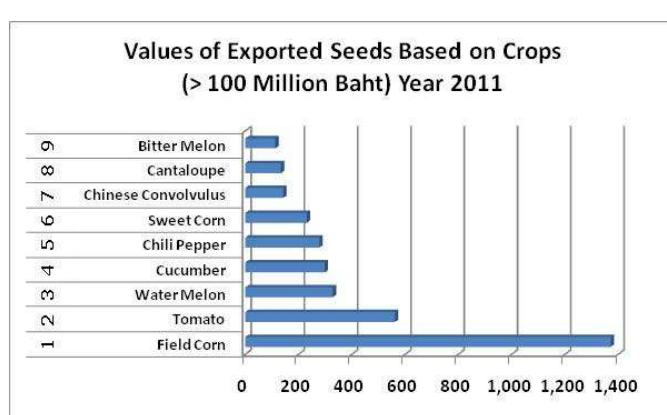

ตลาดเมล็ดพันธุ์ของไทยในกลุ่มประเทศเอเชีย ข้อว่าเป็นตลาดที่ใหญ่รองลงมา โดยในปี 2558 มีมูลค่าการส่งออกที่ 1,745.86 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 34.57 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด โดยปกิสถานนำเข้าเมล็ดพันธุ์จากประเทศไทยเป็นมูลค่า 398.51 ล้านบาท หรือร้อยละ 22.83 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดในกลุ่มประเทศเอเชีย และสูงสุดในกลุ่มประเทศเอเชีย ตามด้วยอินเดีย ด้วยมูลค่า 373.86 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 21.41 และอีก 4 ประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกมากกว่า 100 ล้านบาท คือ ญี่ปุ่น ศรีลังกา จีน และบังกลาเทศ (ดังภาพ)

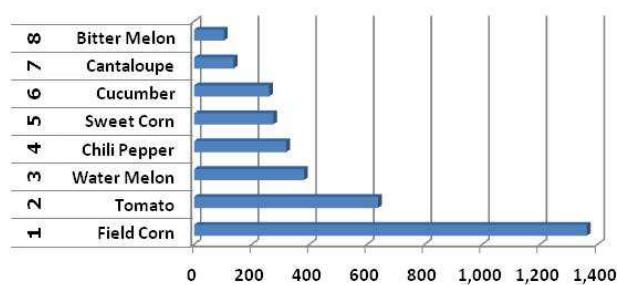
ตลาดอื่นๆ ที่สำคัญ คือ สหรัฐอเมริกา ในปี 2558 มีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 415.33 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.22 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด และชลโตร์แลนด์ (เนเชอร์แลนด์) มีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 220.89 ล้านบาท หรือร้อยละ 4.37 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด

เมื่อพิจารณาการส่งออกเมล็ดพันธุ์ในแต่ละปี จะพบว่า

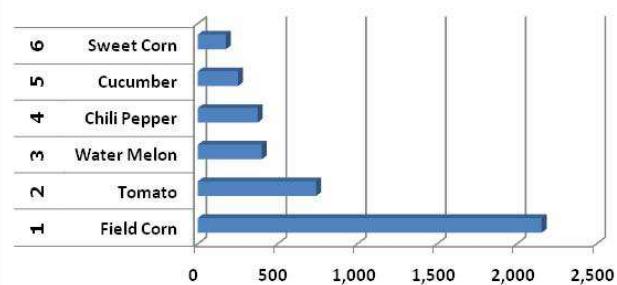

ปี 2554 มี 9 ชนิดพืชที่มีมูลค่าการส่งออกเมล็ดพันธุ์มากกว่า 100 ล้านบาท และใน 9 ชนิดพืชนั้น มีเมล็ดพันธุ์พืชไร่ส่งออกเพียงชนิดเดียว คือ เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดไร่ ที่เหลือเป็นเมล็ดพันธุ์ที่ขั้คออยู่ในกลุ่มพืชผัก เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดไร่ มีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 1,372.52 ล้านบาท หรือร้อยละ 35.62 ของมูลค่าการส่งออกเมล็ดพันธุ์ทั้งหมด ส่วนกลุ่มพืชผักที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุดได้แก่ มะเขือเทศ และแตงโม คิดเป็นร้อยละ 14.57 และ 8.54 ตามลำดับ (ดังภาพ)

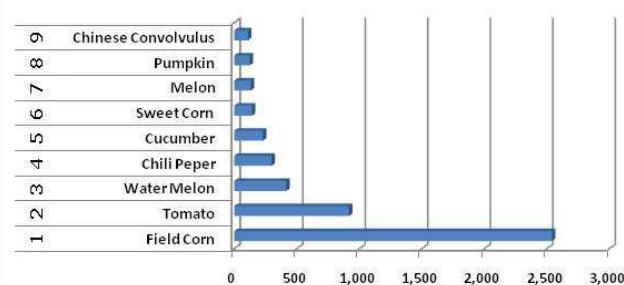
Values of Exported Seeds Based on Crops
(>100 Million Baht) Year 2012

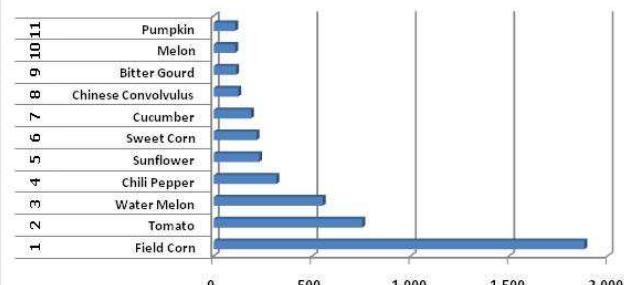
Values of Exported Seeds Based on Crops
(> 100 Million Baht) Year 2013

Values of Exported Seeds Based on Crops
(>100 Million Baht) Year 2014

Values of Exported Seeds Based on Crops
(>100 Million Baht) Year 2015

ปี 2555 มี 8 ชนิดพืชที่มีมูลค่าการส่งออกเมล็ดพันธุ์มากกว่า 100 ล้านบาท ใน 8 ชนิดพืช มีพืชไร่ชนิดเดียว คือ เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดໄร์ ที่เหลือเป็นเมล็ดพันธุ์ที่จัดอยู่ในกลุ่มพืชผัก เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดໄร์ มีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 1,362.49 ล้านบาท หรือร้อยละ 34.90 ของมูลค่าการส่งออกเมล็ดพันธุ์ทั้งหมด ส่วนกลุ่มพืชผักที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุดได้แก่ มะเขือเทศ และแตงโม กิตเป็นร้อยละ 16.34 และ 9.77 ตามลำดับ (ดังภาพ)

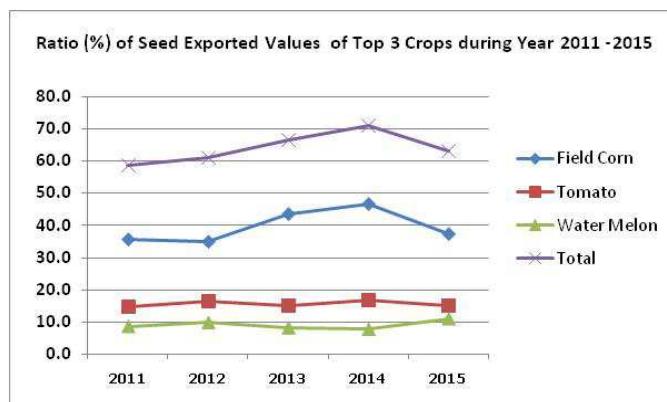
ปี 2556 มี 6 ชนิดพืชที่มีมูลค่าการส่งออกเมล็ดพันธุ์มากกว่า 100 ล้านบาท ใน 6 ชนิดพืช มีพืชไร่ชนิดเดียว คือ เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดໄร์ ที่เหลือเป็นเมล็ดพันธุ์ที่จัดอยู่ในกลุ่มพืชผัก เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดໄร์ มีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 2,155.52 ล้านบาท หรือร้อยละ 43.42 ของมูลค่าการส่งออกเมล็ดพันธุ์ทั้งหมด ส่วนกลุ่มพืชผักที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุดได้แก่ มะเขือเทศ และแตงโม กิตเป็นร้อยละ 14.94 และ 8.09 ตามลำดับ (ดังภาพ)

ปี 2557 มี 9 ชนิดพืชที่มีมูลค่าการส่งออกเมล็ดพันธุ์มากกว่า 100 ล้านบาท ใน 9 ชนิดพืช มีพืชไร่ชนิดเดียว กล่าวว่า คือ เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดໄร์ ที่เหลือเป็นเมล็ดพันธุ์ที่จัดอยู่ในกลุ่มพืชผัก เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดໄร์ มีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 2,541.40 ล้านบาท หรือร้อยละ 46.50 ของมูลค่าการส่งออกเมล็ดพันธุ์ทั้งหมด ส่วนกลุ่มพืชผักที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุดได้แก่ มะเขือเทศ และแตงโม กิตเป็นร้อยละ 16.80 และ 7.62 ตามลำดับ (ดังภาพ)

ปี 2558 มี 11 ชนิดพืชที่มีมูลค่าการส่งออกเมล็ดพันธุ์มากกว่า 100 ล้านบาท ใน 11 ชนิดพืช มีพืชไร่ชนิดเดียว คือ เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดໄร์ ที่เหลือเป็นเมล็ดพันธุ์ที่จัดอยู่ในกลุ่มพืชผัก เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดໄร์ มีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 1,882.18 ล้านบาท หรือร้อยละ 37.28 ของมูลค่าการส่งออกเมล็ดพันธุ์ทั้งหมด ส่วนกลุ่มพืชผักที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุดได้แก่ มะเขือเทศ และแตงโม กิตเป็นร้อยละ 14.94 และ 10.98 ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่า ในช่วงปี 2554 – 2558 มีความแตกต่างกันในจำนวนของชนิดพืชที่ส่งออกมีค่ามากกว่า 100 ล้านบาท (ดังภาพข้างล่าง) เชื่อว่าเป็นผลมาจากการต้องการของตลาดต่างประเทศที่แตกต่างไปในแต่ละปี แต่อย่างน้อยมี 3 ชนิดพืช ที่ตลาดต่างประเทศมีความต้องการสูงและคงที่ทุกปี คือ เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดໄร์ ซึ่งมีมูลค่าการส่งออกสูงสุดทุกปี ตามด้วยมะเขือเทศ และแตงโม ส่วนชนิดพืชอื่น ที่มีความต้องการค่อนข้างจะคงที่ทุกปี คือ แตงกวา พริก และข้าวโพดหวาน สำหรับพกบุ้งจีน แคนตาลูป มะระขี้นก มะระจีน เมล่อน และฟักทอง รวมถึงทานตะวัน มีความต้องการที่ไม่แน่นอนในแต่ละปี

Ranking of Crops Exported Seeds Valued More than 100 Million Baht Year 2011 - 2015									
2011		2012		2013		2014		2015	
Rank	Crops	Rank	Crops	Rank	Crops	Rank	Crops	Rank	Crops
1	Field Corn	1	Field Corn	1	Field Corn	1	Field Corn	1	Field Corn
2	Tomato	2	Tomato	2	Tomato	2	Tomato	2	Tomato
3	Water Melon	3	Water Melon	3	Water Melon	3	Water Melon	3	Water Melon
4	Cucumber	4	Chili Pepper	4	Chili Pepper	4	Chili Pepper	4	Chili Pepper
5	Chili Pepper	5	Sweet Corn	5	Cucumber	5	Cucumber	5	Sunflower
6	Sweet Corn	6	Cucumber	6	Sweet Corn	6	Sweet Corn	6	Sweet Corn
7	Chinese Convolvulus	7	Cantaloupe			7	Melon	7	Cucumber
8	Cantaloupe	8	Bitter Melon			8	Pumpkin	8	Chinese Convolvulus
9	Bitter Melon					9	Chinese Convolvulus	9	Bitter Gourd
								10	Melon
								11	Pumpkin

สัดส่วนของมูลค่าเมล็ดพันธุ์ที่ส่งออกมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ข้าวโพดໄร์ มะเขือเทศ และแตงโม มี มูลค่ารวมกันโดยเฉลี่ย ร้อยละ 64.06 ของมูลค่าการ ส่งออกทั้งหมด โดยเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดໄร์จะมีมูลค่า การส่งออกโดยเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ร้อยละ 39.54 ตาม ด้วย เมล็ดพันธุ์มะเขือเทศ ร้อยละ 15.52 และเมล็ด พันธุ์แตงโม ร้อยละ 9.00 (ดังภาพ) ที่นำสังเกต เมล็ด พันธุ์ข้าวโพดໄร์ที่ส่งออกส่วนใหญ่เป็นเมล็ดพันธุ์ ที่มาจากการปรับปรุงพันธุ์เอง ในประเทศไทย

ในขณะที่เมล็ดพันธุ์มีเชื้อโรคและแตงโม มีทั้งการนำพ่อแม่พันธุ์จากต่างประเทศเข้ามาผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์แล้วส่งออก และ ที่มีจากการปรับปรุงพันธุ์เอง ในประเทศไทย

มีข้อมูลที่น่าสนใจเพิ่มเติม คือ ในกลุ่มประเทศไทยเชิง ปี 2558 ประเทศไทยที่นำเข้าเมล็ดพันธุ์จากประเทศไทยที่มีมูลค่ามาก ที่สุด คือ เวียดนาม เมียนمار และอินโดนีเซีย ตามลำดับ ทั้ง 3 ประเทศ นำเข้าเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดໄร์ที่มีมูลค่าคิดเป็นร้อยละ 61.42, 70.12 และ 85.34 ของมูลค่าการนำเข้าจากประเทศไทยทั้งหมด ตามลำดับ

ในกลุ่มประเทศไทยเชิง ปี 2558 ประเทศไทยที่นำเข้าเมล็ดพันธุ์จากประเทศไทยที่มีมูลค่ามากที่สุด คือ ปากีสถาน ตามด้วย อินเดีย ญี่ปุ่น จีน ศรีลังกา และบังกลาเทศ มีเพียง 3 ประเทศ คือ ปากีสถาน ศรีลังกา และบังกลาเทศ ที่นำเข้าเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดໄร์ คิดเป็นร้อยละ 37.38, 49.50 และ 39.78 ของมูลค่าการนำเข้าจากประเทศไทยทั้งหมด ตามลำดับ

และในปี 2558 นี้ มูลค่าการส่งออกเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดໄร์ทั้งหมดอยู่ที่ 1,882,806,836.41 บาท โดยร้อยละ 85.15 จะเป็นมูล ค่าที่ได้จากการส่งออกเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดໄร์ทั้งหมด หรือเท่ากับ 1,603,132,321.88 บาท ซึ่งถ้าประเทศไทยดังกล่าวปรับเปลี่ยนมาใช้เมล็ดพันธุ์ ข้าวโพดໄร์คัดแปลงพันธุกรรมหรือข้าวโพดจีเอ็ม ที่ด้านหน้าต่อศัตรูพืชและทนแล้ง ซึ่งประเทศไทยไม่เปิดโอกาสให้มีการ พัฒนาและผลิตเมล็ดพันธุ์ดังกล่าวเพื่อการค้า ประเทศไทยจะต้องสูญเสียรายได้จากการส่งออกเมล็ดพันธุ์อย่างมาก ประกอบ กับสถานการณ์การเพาะปลูกข้าวโพดໄร์ในประเทศไทยไม่ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ในนโยบายการ เป็นศูนย์กลางเมล็ดพันธุ์ของประเทศไทยอย่างแน่นอน

สัมมนา

เรื่อง : วรรดมภรณ์ จันทร์หอม

อนาคตสินค้าเกษตรไทย ในยุคไทยแลนด์ 4.0

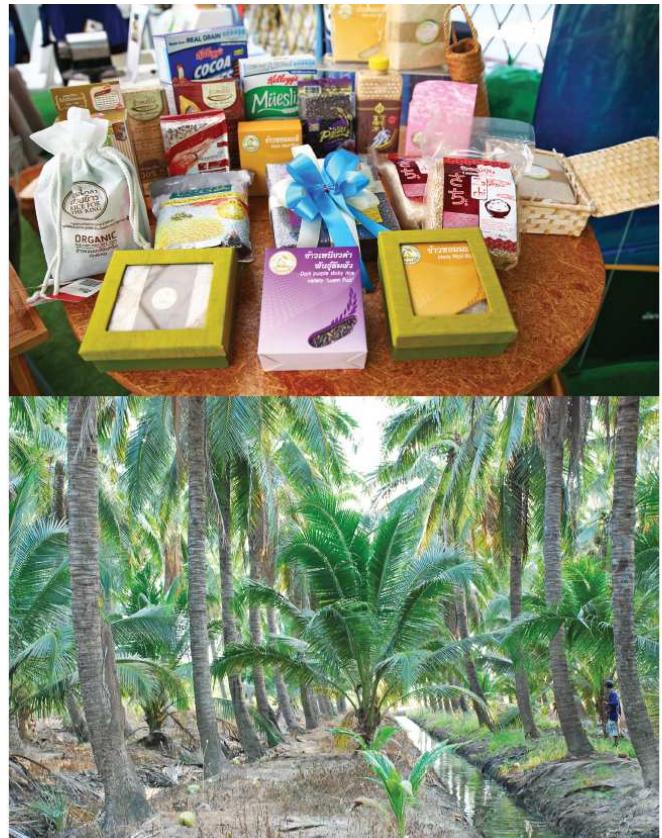

◎ วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาพจาก สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์)

“ไทยแลนด์ 4.0” เป็นวิสัยทัศน์ เสียงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือ โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจ ของรัฐบาล ภายใต้การนำของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ต้องการปรับเปลี่ยน โครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ เศรษฐกิจที่ ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Value-Based Economy) โดยมีฐานคิดหลัก คือเปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์”

ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” เป็นรูปแบบ การขับเคลื่อนของประเทศด้านภาค อุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วย เทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และ นวัตกรรม แบบเปลี่ยนจากการเน้นมาเนะ การผลิตสินค้า ไปสู่การเน้นภาคบริการ มากขึ้น ดังนั้น ประเทศไทย 4.0 จึง ควรมีการเปลี่ยนวิธีการทำที่มีลักษณะ สำคัญคือ เปลี่ยนจากการเกษตรแบบ ดั้งเดิมในปัจจุบัน ไปสู่การเกษตรสมัย ใหม่ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี

โดยเกษตรกรต้องรู้รายชื่น และเป็น เกษตรกรแบบผู้ประกอบการ เป็นรูปแบบ Traditional SMEs ที่มีอยู่และรัฐ ต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไป สู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups เป็นต้น (แหล่งอ้างอิง: ดร.บวร เกษarinทร์ “ประเทศไทย 4.0 ไม่คือ เศรษฐกิจใหม่” และ ไบร์ท “ประเทศไทย 4.0” สร้างเศรษฐกิจใหม่ ก้าวข้ามกับ ด้วยรายได้ปานกลาง นสพ. ไทยรัฐ ฉบับ วันที่ 2 พฤษภาคม 2559)

● ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว

● มะพร้าวน้ำหอม หนึ่งในพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย

2010 ที่ 2.28 ล้านล้านบาท และในปี 2014 ที่ 2.77 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้น สูงถึง 4.91 แสนล้านบาท ภายในระยะเวลาห้าปี ขณะที่มูลค่าการส่งออก สินค้าเกษตรกรรมเริ่มลดลงตั้งแต่ปี 2012 ล้านมูลค่าส่งออกสินค้าเกษตร กับปรับเปลี่ยนรากฐาน แม้จะลดลงเล็กน้อยในปี 2015 ข้อมูลดังกล่าวนำมาซึ่งแนวคิดของการทำการเกษตรยุคใหม่ที่ควรรู้สึกการเกษตรแปลงเป็น สำคัญ โดยคาดการณ์ว่ามูลค่าการผลิต สินค้าแปรรูปจะเพิ่มขึ้น 10% ในปี 2020

ไทย ช่วงปี 2010-2014 พบร่วมกันค้าเกษตรกรรมมีมูลค่าการผลิตในปี 2010 ที่ 1.68 ล้านล้านบาท และในปี 2014 ที่ 1.98 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้น 3.04 แสนล้านบาทในระยะเวลา 5 ปี ส่วนสินค้าเกษตรแปรรูปมีมูลค่าการผลิตในปี

**ดร. อั๊ท ยังได้คาดการณ์
สินค้าเกษตรแปรรูป 3 กลุ่มสินค้า
ที่น่าจะเป็นสินค้าดาวเด่นในระยะ
5 ปีข้างหน้า (ปี พ.ศ. 2559-2563)
คือ ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว
มะพร้าว และทุเรียน**

ประเทศไทยในบริบทใหม่ของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ คืออย่างมีกลยุทธ์ เพื่อก้าวไปสู่การเป็นผู้นำที่สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ ได้ตอบรับนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนดังกล่าว จึงได้มอบหมายให้ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้า ดำเนินโครงการ จัดทำยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการค้า การลงทุนธุรกิจสินค้าและพัฒนาต้นแบบธุรกิจสินค้าเกษตร และจัดทำยุทธศาสตร์ ย่อยรายสาขา จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ สินค้าเกษตรรวม ข้าว มะพร้าว และทุเรียน พร้อมกับได้จัดตั้งมูลนิธิ “อนาคตสินค้าเกษตรไทยในยุค Thailand 4.0: รุ่งหรือร่วง” เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2559 ที่ผ่านมา เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานในระยะเวลา 1 ปี

ดร. อั๊ท พิศาลาวนิช ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กล่าวถึง ยุทธศาสตร์การค้าสินค้าเกษตร ไทยในยุค Thailand 4.0 ภายใต้โครงการจัดทำยุทธศาสตร์และการสร้างโอกาสทางการค้าการลงทุนธุรกิจสินค้าเกษตร สินค้าและพัฒนาต้นแบบธุรกิจสินค้าเกษตร ฝ่ายตุบประสงค์เพื่อพัฒนาและยกระดับประเทศไทยให้เป็นชาติการค้า เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออกและการลงทุนในต่างประเทศของสินค้าเกษตรของไทย พัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาคเอกชน รองรับการเป็นชาติการค้า การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และรองรับเศรษฐกิจยุคใหม่ ตลอดจนวางแผนหาโอกาสทางการค้าการลงทุนในต่างประเทศ และพัฒนาต้นแบบธุรกิจสินค้าเกษตร ซึ่งจากข้อมูลรายงานการเปรียบเทียบมูลค่าการผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปของ

◎ ทุเรียนพืช
ความเด่นของไทย
ในเวียดนาม

◎ ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตทุเรียนรายใหญ่ในอาเซียน

สำหรับมะพร้าวน้ำหอมของไทยได้รับความสนใจทั้งในและต่างประเทศ คาดคะเนว่าความนิยมของไทยเพิ่มขึ้นทุกปี ส่งผลให้หันมาปลูกมากขึ้น คาดว่าราคาขับตัวแพงขึ้นไปด้วย โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ นับเป็นปีทองของชาวสวนมะพร้าวน้ำหอมของไทย เพราะตลาดและผู้บริโภค มีความต้องการสูง โรงงานแปรรูปและพ่อค้าคนกลาง攘攘กันขึ้น ทำให้ราคาดีมากกว่าทุกๆ ปี มีมูลค่าการส่งออกทั้งภาคใต้ น้ำมันมะพร้าว มะพร้าวสด และน้ำมะพร้าวบรรจุกล่องสูงถึง 22,916 ล้านบาท ทั้งนี้ ในด้านมะพร้าวได้รับยกยุทธศาสตร์ให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง มะพร้าวน้ำหอมของโลก ซึ่งจะต้องมีการปรับโครงสร้างการผลิตและการบริหารจัดการมะพร้าวทั้งระบบ ทั้งในด้านการขยายพื้นที่ปลูกและการใช้ประโยชน์บนบานได้อย่างประสิทธิภาพสูง น้ำใจ (CLMV) ฐานวัตถุดินมะพร้าว แปรรูป พัฒนาศักยภาพการผลิตของเกษตรกรและส่งเสริมพื้นที่เพาะปลูกมะพร้าวต้นแบบ ๑ จังหวัด ๑ พื้นที่ พัฒนาอุตสาหกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมมะพร้าวน้ำหอม ส่งเสริมการลงทุนและการร่วมลงทุนในธุรกิจมะพร้าวน้ำหอม บริหารจัดการและการเชื่อมโยงที่ดีทั้งระบบให้อุปทานและโลจิสติกส์ และจัดตั้งสถาบันมะพร้าวแห่งชาติ รวมถึงการจัดตั้งบอร์ดที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการและสนับสนุนการค้าระหว่างประเทศ ทั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน ของประเทศไทย

ส่วนของทุเรียน ประเทศไทยนับเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ รองลงมาคือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย พิลิปปินส์ และเวียดนาม ในปี ๒๕๕๘ เนื้อที่ให้ผลผลิตทุเรียนเพิ่มขึ้น เป็น 573,293 ไร่ ผลผลิตรวม 603,332 ตัน มูลค่าการส่งออกรวม 15,560 ล้านบาท แบ่งเป็นทุเรียนสด 13,246 ล้านบาท และทุเรียนแปรรูป 2,314 ล้านบาท ในปีที่ผ่านมาเกษตรกรขายทุเรียนได้ราคาดี ความต้องการบีโภคทุเรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศเพิ่มขึ้น จึงวุ่นใจให้เกษตรกรขยายเนื้อที่การเพาะปลูก แต่ผลผลิตรวมและผลผลิตต่อไร่ลดลงเนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาศแปรปรวน ไม่เอื้ออำนวยต่อการติดตอกอกอุกาภ ในด้านยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาทุเรียนและผลิตภัณฑ์สู่ตลาดโลกอย่างยั่งยืน รศ.ดร. อัชร์ กล่าวว่า ควรมีการเพิ่มขีดความสามารถผลผลิตและการบริหารการรับซื้อเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน เช่น ส่งเสริมเทคโนโลยีการปลูกทุเรียนเกษตรอินทรีย์ สนับสนุนการบริการขนส่งทุเรียนทางอากาศ เป็นต้น เพิ่มประสิทธิภาพข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูลแบบเบ็ดเสร็จ เพื่อinskyดับการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานให้แข็งแกร่ง สร้างโอกาสตลาดทุเรียนให้สอดคล้องกับกระแสใหม่ของผู้บริโภคด้วยการสนับสนุนการลงทุนนำทุเรียนมาเป็นส่วนหนึ่งในการประกอบอาหารหรือเครื่องดื่ม การประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์ที่มีเอกลักษณ์ ให้แก่ผู้บริโภคด้วยนวัตกรรมทุเรียนเพื่อสร้างคุณค่าให้แก่ผู้บริโภคด้วยนวัตกรรม

ขณะที่เวทีเสวนา “อนาคตสินค้าเกษตรไทยในยุค Thailand 4.0: รุ่งหรือร่วง” นางสาวพิมพ์ชนก วนอุชน พล.อ. รุ่งษฎา นำเสนองานสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ กล่าวเพิ่มเติมว่า กระทรวงพาณิชย์มีเครื่องมือและช่องทางการพัฒนาการผลิต รวมถึงการสนับสนุนนวัตกรรม และที่ผ่านมา ได้มีการจัดตั้ง “สถาบันส่งเสริมสินค้าเกษตรนวัตกรรม” เพื่อช่วยสร้างตลาดและໂปรมชั้นให้กับผู้ประกอบการ SMEs และ Startups รายใหม่ รวมทั้งจับคู่ให้ผู้ที่มีนวัตกรรมได้พบกับนักลงทุนและภาคราชการ เป้าหมายคือ ๒๐% สินค้าส่งออกของไทยเป็นสินค้าที่มาจากนวัตกรรม สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการ เป็นการดึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นตัวขับเคลื่อนภายใต้นโยบายของประเทศไทย 4.0

ทั้งหมดนี้เป็นส่วนของ กระทรวงพาณิชย์ในการวางแผนแนวทางในการพัฒนาสินค้าเกษตรตามนโยบาย 4.0 ของรัฐบาลส่วนจะสำเร็จหรือไม่ คงต้องติดตามกันต่อไป

